

30 éve hunyt el Baka István. A Somogyi-könyvtár filmklubjában a **SZEGED FÁKLYÁI** című sorozatban Bubryák István válogatásával emlékeztek meg a költőről

A közönség Bubryák István bevezetőjét hallgatja (Fotó: Baka Tünde)

A **SOMOGYI-KÖNYVTÁR** a [weboldalon](#) így foglalta össze a két részből álló vetítésről szóló tudnivalókat:

„Új sorozattal folytatódik a filmklub – **SZEGED FÁKLYÁI** – Bubryák István filmválogatása

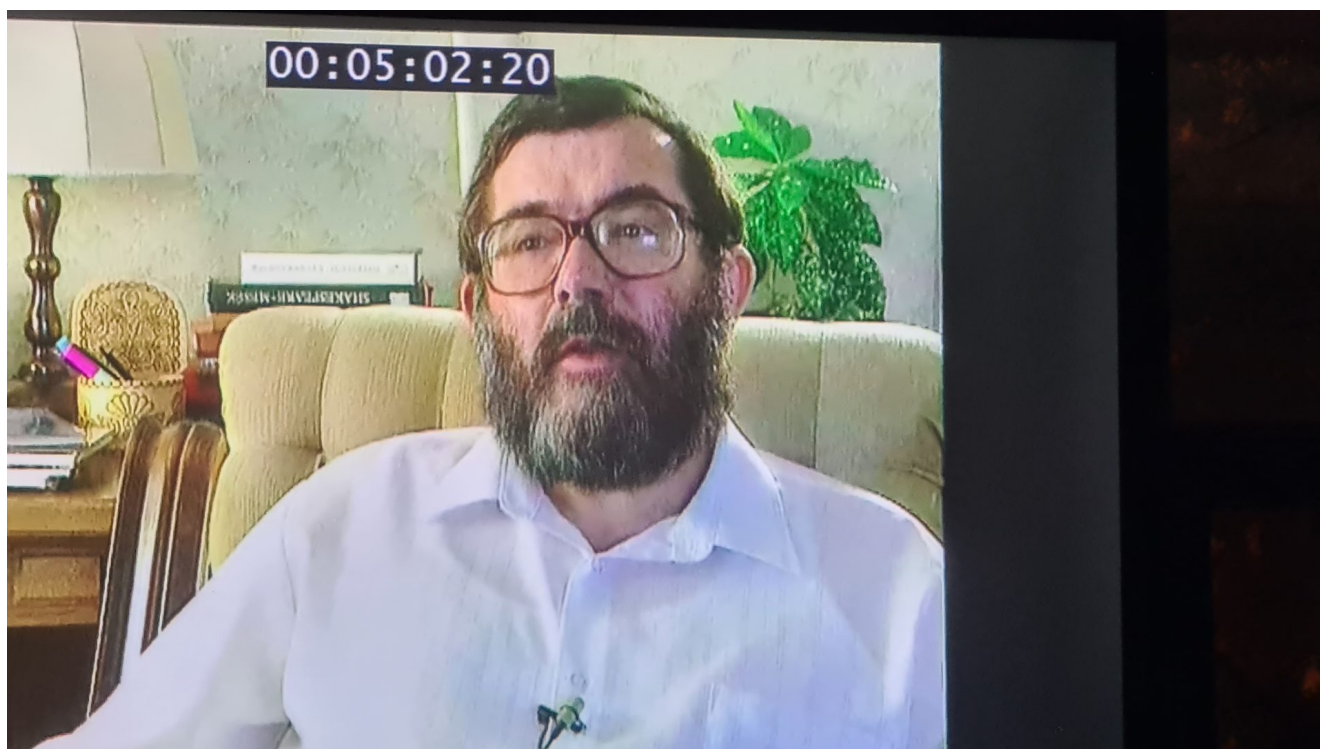
NOVEMBER ANGYALÁHOZ (In memoriam Baka István)

1948-ban született és 1995-ben halt meg, fájdalmasan korán. Költő volt, fordító és prózaíró. Két Baka István jelenik meg a filmben. Egyik a még erős Baka, akit még csak „kóstolgat” a betegség, a másik a gyenge, akinek még van mondandója az életről, ezért egy hónappal a halála előtt még fogadja a stábot, és betegen még

verset mond. Tolsztoj és Dosztojevszkij olvasása, a leningrádi ösztöndíjas év az orosz irodalom megszeretésével ajándékozta meg, szinte elfeledett orosz költőket fordított magyarra, s lettek azok ezáltal ismertek hazájukon kívül is. Liszt csodálója, kisregénye, a Szekszárdi mise neki állít emléket, de foglalkoztatta Zrínyi élete-halála is, amit versben fogalmazott meg. Sztjepan Pehotnij testamentuma egy valóságban soha nem létezett orosz költő kötete (akinek neve tükörfordítás, magyarul Baka Istvánt jelent), és azért fordult ehhez az eszközhöz, mert a rendszerváltás után egyszer csak nem adtak megbízást a kiadók orosz költők fordítására. Gondolta, akkor „fordít saját megrendelés” alapján, azaz a saját verseit fordításként jelölte. Játéknak indult, de komollyá vált, egy fiktív személyiség bőrébe bújva új dimenziók, lelke legmélyének titkai buggyantak elő, s kaptak helyet verseiben. Blok, Jeszenyin, Mandelstam, Brodskij verseit fordította, sok esetben szamizdatból, mert ott (mármint a Szovjetunióban) nem jelenhettek meg. Azóta sem.

Verseit a filmben Nagy Zoltán, Flórián Antal, Karczag Ferenc és Szélyes Imre mondják el és természetesen saját maga.

A „két” Baka István a *November angyalához* című filmben (Fotó: Baka Tünde):

KAMASZSÁGOK (a Kincskereső c. gyermekfolyóirat televíziós különkiadása Baka István versválogatása alapján)

Baka István a Kincskereső c. gyermekfolyóirat szerkesztője volt, s nem véletlen ez a munkahely-választás. Nagyon fontosnak tartotta, milyen irodalom kerül a gyerekek kezébe, különösen a kamaszodó, vagy épp már kamaszkorban lévő gyerekekébe, mert ekkor dől el, milyen viszonya is lesz a gyerekek majd felnőttkorában az irodalomhoz. S mert önvallomása szerint neki a kamaszkora volt élete egyik legboldogabb időszaka, kérésünkre szívesen válogatott és ajánlott egy étlapot, amelyen a címadó Ágai Ágnes verstől, Csorba Piroska, Kenéz Ferenc és mások versein keresztül a legbájosabb svéd gyerekversekig egy nagyon ízletes és változatos „gyerekmenü” állt össze.

Figyelem! Kedves nagyszülők! Erre a műsorra is bátran elhozhatják unokáikat! Különösen, ha azok épp kamaszodó félben vannak.

A film zenéjét az Ízisz együttes szerezte, operatőr Balázs Iván, rendező Kun Zsuzsanna.

A filmeket bemutatja: **Bubryák István**

A rendezvény helyszíne az **1. emeleti közösségi tér.**

Néhány képkocka a Kamaszságok című fimből:

A vetítést követő beszélgetést hallgatva (Fotó: Baka Tünde):

Az utolsó képen **Bakos András** újságíró látható, aki Baka István barátja volt. Az eseményről írott, a [Magyar Narancsban megjelent beszámolója](#) nagyon fontos dokumentuma az estnek ([Bakos András: Vers Oroszország örök háborújáról: a költők tényleg jósek? = Magyar Narancs online, 2025. november 7.](#)). A szerző nemcsak részletesen és pontosan ír, hanem – költőtársként – többletet ad: hiteles irodalmi és történelmi közegbe helyezi Baka István alakját.

Az általa említett Andrej Belij-vers [ITT](#) olvasható.

Andrej Belij: Hazám

V. P. Szventyickijnek

A halom meg a harmat, a pára
Meg a hajnali málnaszín ég
Ugyanaz, meg a rét susogása,
S ugyanoly nyomorult ez a nép.

S a szabadban, a vadban – a rab van;
S szigorú a sörétszínű táj:
A mező kiabálja a fagyban –
„Üt az óra, feküdj bele már,

Ahogy mások, a sírba!...” Szavára
Ne figyelj oda, bár fenyeget: –
A reménytelenek panaszát s a
Zokogást meg a könnyet ügyeld!

Ugyanaz, ki a szélbe kiáltva,
Ugyanaz a nagyéhu sereg:
A halál hada, mely lekaszálja
A halomra az embereket.

Jaj, te végzet-igázta fagy-ország,
Jaj, Oroszhon-anyácska, neked
Ki csúfította így el az orcád,
Gonosz tréfát ki űz teveled?

1908, Moskva